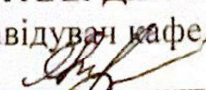

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра фінансів та банківської справи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
 О.ЯРИШ
«28» червня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни: **«ФІНАНСИ»**

освітня програма: **«Бізнес - адміністрування»**

спеціальність: **073 Менеджмент**

галузь знань: **07 Управління та адміністрування**

ступінь вищої освіти: **Бакалавр**

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри фінансів та банківської справи

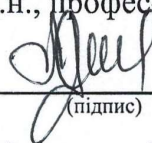
Протокол від «28» червня 2022 року № 11

Полтава 2022

Укладач: Прасолова Світлана Павлівна, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ, к.е.н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Бізнес-адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» ступеня бакалавр,
д.е.н., професор

Л.М. Шимановська-Діанич
(ініціали, прізвище)

«30» червня 2022 року

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

	С.
Розділ 1. Опис навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	5
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	15
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів	25
Розділ 6. Інформаційні джерела	27
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	31

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Фінанси» у двох частинах

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> «Економічна теорія, мікро- і макроекономіка» <i>Постреквізити:</i> «Національні моделі економічних систем», «Підприємництво», «Світова економіка та міжнародні економічні відносини»	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни: обов'язкова для ОП «Бізнес - адміністрування» ступеня бакалавра		
Курс/семестр вивчення	3 курс / 5 та 6 семестри	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	6 кредитів / 4 модулі	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 180 год. – загальна кількість: 3 семестр – 90 год., 4 семестр – 90 год.		
- лекції: 5 семестр - 16 год.; 6 семестр - 16 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 3 семестр - 20 год.; 4 семестр - 20 год.		
- самостійна робота: 5 семестр - 54 год.; 6 семестр - 54 год..		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 5 семестр – екзамен; 6 семестр - екзамен.		

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Фінанси» у двох частинах є формування у студентів базових знань з теорії фінансів, засвоєнні закономірностей їх функціонування на макро- і мікрорівнях, що виступають теоретичною основою фінансової політики і розвитку фінансової системи

Завдання навчальної дисципліни «Фінанси» полягає у тому, щоб надати студентам знання щодо сутності й ролі фінансів у ринковій економіці, закономірностей їх еволюційного розвитку, теоретичних основ публічних фінансів, фінансів суб'єктів господарювання та домогосподарств, засад функціонування фінансових систем, формуванні у студентів відповідних методичних й практичних навичок, що є адекватними сучасним умовам розвитку економіки.

Таблиця 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
-------	---	-------------------------------

Загальні компетентності		ПРН04. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень. ПРН05. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації. ПРН06. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації. ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації. ПРН16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
1	ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	
2	ЗК10. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
1	СК02. Здатність аналізувати результати діяльності організації та бізнесу, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.	
2.	СК13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.	
3.	СК16. Здатність оцінювати економічну ефективність діяльності, ресурсного потенціалу та конкурентоспроможність бізнес-організації та бізнесу.	

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

ЧАСТИНА 1

Модуль 1. «Теоретичні засади фінансів та фінансового права»

Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів

Зміст фінансової науки та її функції. Структура, особливості, суб'єкти та об'єкти фінансової науки. Загальнонаукові та спеціальні функції фінансової науки. Визначення характерних рис фінансових відносин. Понятійний та категоріальний апарат фінансової науки.

Роль фінансів у сучасному світі. Підходи до визначення сутності фінансів: як об'єктивної економічної категорії, їх зміст та форма.

Специфічні ознаки та функції фінансів. Особливості фінансів як грошової, розподільної та ресурсоутворюючої категорії. Основні функції фінансів — розподільча (три стадії) і контрольна (форми контролю).

Сутність і джерела формування фінансових ресурсів. Централізовані та децентралізовані фінансові ресурси. Фінансові ресурси держави, підприємств і населення. Сутність фінансової системи за внутрішньою (змістовою) структурою й організаційною будовою.

Сучасні риси розвитку фінансів у розвинутих країнах. Типи моделей за рівнем централізації ВВП: американська (30-35 %), західноєвропейська (40-60%) та скандинавська (60-65 %).

Інформаційні джерела: 1, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 28, 33, 36.

Тема 2. Фінансове право та фінансова політика

Поняття, предмет, метод та джерела фінансового права. Суб'єкти та об'єкти фінансових правовідносин. Класифікаційні ознаки джерел фінансового права. Головні складові фінансового законодавства, - бюджетне та податкове законодавство.

Фінансово-правові норми та фінансово-правова відповідальність. Правове регулювання фінансових відносин. Особливості, зміст та підходи до класифікації фінансово-правових норм. Сутність юридичної природи фінансово-правової норми. Структура фінансово-правової норми. Поняття та ознаки фінансово-правової відповідальності. Фінансове правопорушення. Фінансова санкція. Розвиток фінансового законодавства в Україні.

Фінансова політика, її сутність, види і значення. Фінансова система як об'єкт управління. Структура фінансової системи за внутрішньою будовою та організаційною структурою. Сфери та ланки фінансових відносин, їх взаємозв'язки. Фінансова політика – складова частина економічної і соціальної політики держави. Зміст і завдання фінансової політики. Стратегія і тактика фінансової політики. Фінансова політика України на сучасному етапі.

Фінансовий механізм реалізації фінансової політики. Фінансовий механізм. Поняття і склад фінансового механізму. Взаємодія фінансового механізму з господарським механізмом і фінансовою політикою. Поняття про управління фінансами. Об'єкти і суб'єкти управління. Органи управління фінансами та їхні функції. Фінансове планування: суть, принципи, методи, завдання. Система фінансових планів. Зведений фінансовий баланс держави. Зміст фінансового планування під час трансформаційних зрушень.

Сутність та форми фінансового контролю у державі. Зміст і призначення фінансового контролю. Види, форми, методи фінансового контролю. Органи, що здійснюють фінансовий контроль.

Інформаційні джерела: 1, 20, 21, 22, 24, 25, 29, 37.

Модуль 2. «Теоретичні засади державних фінансів»

Тема 3. Податки. Податкова система

Сутність, призначення та необхідність податків. Функції податків. Характерні риси податків, відрахувань і платежів. Взаємозв'язок з іншими розподільчими категоріями (кредит, заробітна плата, собівартість, ціна). Елементи податку. Податки як основний інструмент перерозподілу доходів. Сутність податків, їх функції та основні елементи системи оподаткування. Принципи оподаткування. Класифікація податків, характеристика їх видів. Особливості класифікації податків за формою оподаткування, за економічним змістом об'єкта оподаткування та

залежно від рівня державних структур, які встановлюють податки. Основні види податків у сучасному світі Неподаткові доходи, їх роль у формуванні державних фондів.

Об'єктивна необхідність податкової системи. Поняття податкової системи і методи її побудови. Структурна побудова податкової системи. Податкова система України, основні етапи її становлення. Податкова політика. Податкова служба, склад податкової служби України. Особливості оцінки ефективності податкової політики за критеріями: фіскальної достатності; економічної ефективності; соціальної справедливості; стабільності та гнучкості.

Інформаційні джерела: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 34, 36, 38.

Тема 4. Бюджет. Бюджетна система

Сутність бюджету як економічної категорії. Призначення та роль бюджету держави. Об'єкти і суб'єкти бюджетних відносин. Функції бюджету. Бюджет як основний фінансовий план держави. Провідна та координуюча роль бюджету у системі фінансових планів. Показники стану бюджету – бюджетний надлишок і бюджетний дефіцит.

Економічна сутність державних доходів. Значення державних доходів. Централізовані державні доходи; доходи державного бюджету, державний кредит, доходи державних цільових фондів. Доходи державного бюджету. Форми їх вияву та матеріальне втілення. Класифікація доходів державного бюджету. Принципи організації системи доходів бюджету та джерела їх формування. Методи формування доходів державного бюджету. Податкові надходження. Державні позики, емісійний дохід та їх значення у системі доходів бюджету. Неподаткові доходи бюджету, їх склад і призначення. Децентралізовані державні доходи. Доходи державних підприємств та організацій – складова частина державних доходів.

Сутність, характеристика, склад державних видатків. Класифікація державних видатків. Фактори, що визначають структуру державних видатків. Сутність і принципи кошторисного фінансування. Кошторис: види та його основні елементи. Якісна характеристика державних видатків, принципи їх організації.

Бюджетний устрій і бюджетна система. Принципи побудови бюджетної системи. Бюджетний процес, його складові елементи та регламентування. Взаємовідносини між ланками бюджетної системи, їх форми та організація. Бюджетне регулювання. Бюджетне субсидювання та його види: субсидії, субвенції, дотації..

Інформаційні джерела: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 15, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 34, 36, 38.

Тема 5. Бюджетний дефіцит

Сутність і причини виникнення бюджетного дефіциту. Економічна рівновага як основна передумова формування збалансованого бюджету. Безробіття як фактор відхилення від стану економічної рівноваги. М. Фрідмен та шляхи стабілізації

економіки.

Концептуальні основи формування бюджетного дефіциту. Бюджетний дефіцит за формою прояву. Бюджетний дефіцит за причинами та характером прояву. Допустимі межі та джерела покриття бюджетного дефіциту. Класифікація бюджетного дефіциту та соціально-економічні наслідки. Бюджетний дефіцит та його зв'язок з державним боргом. Бюджетний дефіцит в залежності від економічного циклу. Профіцит бюджету.

Джерела фінансування бюджетного дефіциту. Внутрішні та зовнішні джерела покриття бюджетного дефіциту. Методи обмеження та шляхи скорочення дефіциту бюджету. Динаміка бюджетного дефіциту в Україні.

Інформаційні джерела: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 15, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 34, 36, 38.

Модуль 3. «Теоретичні засади публічних фінансів»

Тема 6. Державний кредит

Економічна природа та сутність державного кредиту. Особливості фінансових відносин, що формують державний кредит, його суб'єкти. Об'єктивна необхідність і можливість використання державного кредиту. Роль державного кредиту у мобілізації коштів населення, підприємств та організацій. Вплив державного кредиту на стан грошового обігу в державі. Значення державного кредиту у фінансовому забезпеченні загальнодержавних і регіональних потреб. Відмінності державного кредиту від банківського. Форми та види державного кредиту. Форми внутрішнього та міжнародного державного кредиту. Позики, їх класифікація за правом емісії, формами виплати доходів, методами розміщення, термінами погашення та іншими ознаками. Види державних боргових цінних паперів, їх характеристика та законодавче регулювання. Емісія державних боргових цінних паперів: вибір їх видів, обґрунтування термінів обігу, форми виплати доходів тощо.

Державний борг та його вплив на економіку. Капітальний і поточний, внутрішній і зовнішній державний борг. Поняття державного боргу. Джерела погашення державного боргу. Методи управління державним боргом. Кількісний аспект оцінки боргової безпеки країни та проблеми її управління в Україні.

Інформаційні джерела: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 15, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 34, 36, 38.

Тема 7. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання

Сутність, функції та роль місцевих фінансів. Напрями формування науки про місцеві фінанси. Основні теорії місцевого самоврядування: теорія природних прав общини, державна теорія місцевого самоврядування, теорія громадського самоврядування або теорія суспільно-господарського самоврядування. Класифікація доходів та видатків місцевих органів влади. Види місцевих фінансових інститутів.

Місцеві бюджети в бюджетній системі України. Аспекти розгляду місцевих бюджетів. Поточний бюджет. Бюджет розвитку. Розмежування видатків між рівнями бюджетної системи.

Міжбюджетні відносини. Бюджетний федералізм. Поділ взаємовідносин між бюджетами за напрямками. Моделі побудови міжбюджетних відносин: модель бюджетного (фіскального, фінансового) федералізму, модель бюджетного унітаризму та змішана модель. Державна регіональна фінансова політика та фінансове вирівнювання. Механізм регулювання міжбюджетних відносин. Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності обласних бюджетів, бюджетів міст обласного значення, районів і об'єднаних територіальних громад.

Інформаційні джерела: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 34, 36, 38.

Тема 8. Соціальні позабюджетні фонди

Сутність і роль соціальних позабюджетних фондів. Бюджетні та позабюджетні фонди соціального забезпечення.

Пенсійне страхування та фінансове забезпечення діяльності Пенсійного фонду. Система пенсійного забезпечення України. Бюджет Пенсійного фонду України та джерела його формування. Напрямки використання коштів Пенсійного фонду України. Види пенсійних виплат.

Економічна сутність соціального страхування від нещасного випадку на виробництві й у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та порядок функціонування відповідного фонду.

Економічна сутність соціального страхування на випадок безробіття та порядок функціонування відповідного фонду. Види матеріального забезпечення безробітних та види соціальних послуг для них. Фактори, що призводять до підвищення рівня безробіття.

Інформаційні джерела: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 34, 36, 38.

ЧАСТИНА II

Модуль 1. «Особливості організації складових фінансової системи»

Тема 1. Фінанси суб'єктів господарювання

Сутність фінансів суб'єктів господарювання та їх роль в економіці. Економічна природа фінансів підприємств. Необхідність і сутність фінансів підприємств. Фінанси підприємств як основа фінансової системи держави. Функції фінансів підприємств та принципи їх організації. Види суб'єктів господарювання, особливості організації їх фінансів. Організаційно-правові форми суб'єктів господарювання. Особливості організації фінансових відносин залежно від галузевих особливостей, галузей економіки, сфер бізнесу.

Фінансові ресурси суб'єктів підприємництва. Фінансові ресурси підприємств, особливості їх формування в умовах ринку. Економічні методи й способи

формування фінансових ресурсів. Поділ коштів підприємства на власні, залучені та позичені. Особливості відображення фінансових ресурсів у відповідних розділах пасиву балансу підприємства.

Напрями використання капіталу суб'єктів підприємництва. Майно підприємства як матеріальна база його функціонування. Виробничі та невиробничі основні засоби. Оборотні кошти підприємства: обігові виробничі фонди та фонди обігу. Функції оборотних коштів. Показники ефективності використання основних та оборотних коштів підприємства.

Особливості формування доходів, витрат та фінансових результатів суб'єкта підприємництва. Формування і використання прибутку підприємства. Поняття валового, маржинального та операційного прибутку, які впливають на результати діяльності підприємства. Чистий прибуток та особливості його розподілу і використання. Дивіденди і дивідендна політика. Фінансовий стан суб'єктів господарювання та особливості його оцінювання.

Фінансова криза та запобігання банкрутству суб'єктів господарювання..

Інформаційні джерела: 1, 3, 5, 10, 16, 20, 21, 23, 24, 25, 28, 34, 36, 37, 38.

Тема 2. Фінанси домогосподарств

Місце фінансів домогосподарств у фінансовій системі держави. Сутність фінансів домогосподарств, їх значення. Зв'язок фінансів домогосподарств з іншими складовими фінансової системи. Фінансові ресурси домогосподарств.

Бюджет домогосподарства, його види та структура. Джерела формування доходів домогосподарства. Класифікація джерел формування доходів домогосподарства. Фактори, що впливають на рівень доходів домогосподарства. Порядок використання доходів домогосподарства. Фактори, що впливають на розподіл доходу на споживання та заощадження. Функція споживання, функція заощадження.

Фінансова поведінка домогосподарств. Складові та індикатори фінансової поведінки вітчизняних домогосподарств в сучасних умовах. Вплив фінансової грамотності населення на фінансову поведінку домогосподарств. Фінансові рішення домогосподарств і фактори, що на них впливають. Необхідність фінансового планування та його етапи.

Заощадження домогосподарств, їх класифікація, мотиви та чинники. Мотиви утворення заощаджень населення, їх класифікація. Рівень заощаджень населення. Сучасні тенденції формування заощаджень населення України. Фінансовий портфель громадянина, його склад: споживчий портфель, накопичувальний та інвестиційний. Фактори, що сприяють перетворенню заощаджень на інвестиції. Складові інвестиційного портфеля. Портфель нагромадження та його складові.

Інформаційні джерела: 1, 5, 10, 20, 21, 23, 24, 25, 27, 28, 37, 38.

Тема 3. Страхування. Страховий ринок

Сутність, функції та принципи страхування. Економічна природа та сутність страхування. Характерні ознаки - страхування як економічної категорії. Завдання та функції страхування. Ознаки страхового ризику. Страховий випадок. Страховий

захист. Організаційні форми страхування. Спеціальні терміни страхування.

Характеристика страхування за класифікаційними ознаками. Принципи і види обов'язкового страхування. Види добровільного страхування.

Організація фінансів, доходи і витрати страховика. Фінанси страхових організацій. Структура активів та пасивів страхових компаній України. Доходи і витрати страхової організації.

Сутність страхового ринку та його учасники. Головна функція, об'єкт та суб'єкти страхового ринку. Страхові і перестрахові брокери, страхові агенти. Структура страхового ринку. Предмет діяльності страховика. Страховий договір. Особливості страхування майна, відповідальності та життя.

Інформаційні джерела: 1, 5, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 31, 33, 34, 38.

Тема 4. Фінансовий ринок

Сутність та функції фінансового ринку. Роль фінансового ринку у ринковій економіці. Фінансовий ринок як механізм міжгалузевого перебігу капіталу, та перерозподілу коштів. Поняття національного та міжнародних фінансових ринків.

Суб'єкти фінансового ринку: домогосподарства (населення); суб'єкти господарювання (нефінансові корпорації); держава та фінансові посередники. Економічні вигоди фінансового посередництва. Роль фінансових посередників у функціонуванні грошового ринку, а через нього, - у розвитку ринкової економіки: забезпечення ефективного зведення кредиторів (заощадників) і позичальників та надання їм на вигідних умовах таких трьох послуг: зменшення ризиків; забезпечення ліквідності активів; надання надійної інформації.

Інструменти фінансового ринку. Поняття основних (інструменти власності (акції) та інструменти позики (облігації, векселі, казначейські зобов'язання тощо)) та похідних (відсоткові строкові контракти (форварди), відсоткові, курсові чи індексні свопи, опціони тощо) інструментів фінансового ринку. Підходи до класифікації інструментів фінансового ринку. Сегменти фінансового ринку, їх характеристика. Грошовий ринок та ринок капіталів. Ринок банківських кредитів. Ринок цінних паперів. Страховий ринок. Взаємозв'язок складових фінансового ринку.

Склад інфраструктури фінансового ринку: фінансові посередники, організатори торгівлі та професійні учасники. Інновації фінансового ринку. Інноваційний розвиток фінансових відносин у напрямі інтернаціоналізації фінансових ринків, формування міжнародного банківництва, удосконалення міжнародних розрахунків на засадах технічного прогресу тощо.

Інформаційні джерела: 1, 5, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 31, 33, 34, 38.

Тема 5. Фінансовий менеджмент

Сутність, мета і завдання фінансового менеджменту. Роль фінансового менеджменту як комплексу взаємопов'язаних управлінських рішень і заходів з управління фінансовими ресурсами. Критерії пріоритетності цілей фінансового

менеджменту, що базуються на відповідних теоріях організації бізнесу (теорії максимізації прибутку, концепції зростання обсягу виробництва і збуту, теорії максимізації ціни фірми та ін.).

Механізм фінансового менеджменту. Фінансові методи, фінансові важелі, фінансові інструменти, правове, нормативне, інформаційне забезпечення та професійна діяльність фінансових менеджерів. Напрями діяльності фінансового менеджера: загальний аналіз і планування майнового та фінансового стану підприємства; забезпечення підприємства фінансовими ресурсами (управління джерелами ресурсів); розподіл фінансових ресурсів (інвестиційна політика та управління активами).

Система забезпечення фінансового менеджменту. Правове та організаційне забезпечення фінансового менеджменту. Система інформаційного забезпечення.

Стратегія і тактика фінансового менеджменту. Фінансова стратегія у загальній стратегії розвитку підприємства. Етапи процесу формування фінансової стратегії підприємства. Базові стратегії фінансового розвитку. Система формування фінансової політики підприємства щодо напрямів його фінансової діяльності. Тактичні цілі і завдання фінансового менеджменту.

Інформаційні джерела: 14, 18, 20, 21, 24, 25, 32, 34, 37, 38.

Тема 6. Фінансова безпека держави

Фінансова безпека держави в системі економічної безпеки. Національна безпека України. Структура економічної безпеки країни. Фінансова безпека держави та її складові. Об'єкти, суб'єкти фінансової безпеки держави та фактори, що на неї впливають. Характеристичні значення індикаторів фінансової безпеки та їх діапазон. Основні напрями державної політики з питань фінансової безпеки України.

Сутність бюджетної безпеки держави. Джерела вхідної інформації для оцінки бюджетної безпеки. Критерії формування та виконання державного і місцевого бюджетів відповідно до вимог фінансової безпеки. Індикатори стану бюджетної безпеки України.

Вплив державного боргу на фінансову безпеку України. Заходи підвищення боргової безпеки. Індикатори боргової безпеки України.

Грошово-кредитна політика як складова забезпечення фінансової безпеки держави. Загрози грошово-кредитній безпеці країни. Індикатори грошово-кредитної безпеки України. Напрями забезпечення фінансової безпеки у грошово-кредитній сфері країни.

Валютна безпека України в умовах фінансово-економічної кризи. Варіанти валютної стратегії держави та загрози безпеці у валютній сфері країни. Індикатори валютної безпеки України. Заходи щодо формування дієвої системи валютної безпеки в Україні.

Безпека банківського та небанківського фінансового секторів економіки. Індикатори рівня банківської безпеки та безпеки небанківського фінансового сектора України.

Інформаційні джерела: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 15, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 34, 36, 38.

Модуль 2. «Особливості фінансів світової фінансової системи»

Тема 7. Міжнародні фінанси

Поняття, призначення та функції міжнародних фінансів. Міжнародні фінансові відносини. Об'єкт, суб'єкти міжнародних фінансів. Міжнародні валютно-фінансові потоки. Функції та сфери міжнародних фінансів.

Фінанси міжнародних фінансових інституцій й міжнародних організацій. Міжнародні фінансові інституції: Міжнародний валютний фонд (МВФ), група Світового банку та Банк міжнародних розрахунків. Регіональні фінансові інституції: Європейський банк реконструкції та розвитку; Азійський банк розвитку; Африканський банк розвитку; Міжамериканський банк розвитку та ін. Суб'єктами міжнародних фінансових відносин також є міжнародні організації, до яких відносяться Організація об'єднаних націй (ООН), Організація північноатлантичного договору (НАТО), Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Система ГАТТ-СОТ, Міжнародний комітет червоного хреста та інші.

Платіжний баланс як відображення валютних надходжень та видатків країни. Рахунок поточних операцій та рахунок операцій з капіталом та фінансових операцій. Основні показники платіжного балансу України та підходи до його урівноваження у кризові періоди.

Сутність та учасники світового валютного ринку. Кон'юнктура, мета та функції міжнародного валютного ринку. Операції на міжнародному валютному ринку. Депозитно-кредитні, конверсійні та касові валютні операції. Строкові валютні операції та їх роль у хеджуванні валютних ризиків.

Оподаткування у системі міжнародних фінансів. Особливості врегулювання проблеми міжнародного подвійного оподаткування.

Інформаційні джерела: 13, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 31, 34, 35, 37, 38.

Тема 8. Фінанси країн з розвиненою ринковою економікою

Сучасні риси фінансових систем країн з розвиненою ринковою економікою. Державні видатки як регулятори фінансово-економічних процесів у розвинутих країнах. Функції державних фінансів у громадянському суспільстві. Об'єктивні причини зростання суспільних витрат у порівнянні з приватними. Моделі держави добробуту.

Основні засади фінансової системи Сполучених Штатів Америки. Елементи фінансової системи США. Закони, що регламентують бюджетний процес у США. Особливості податкової системи США.

Основні характерні риси фінансової системи Великої Британії. Елементи фінансової системи Великої Британії. Роль Національного страхового фонду як найбільшого позабюджетного. Поділ Державного бюджету на звичайний бюджет та Національний фонд позик. Система оподаткування. Політика управління державним боргом.

Особливості функціонування фінансової системи Німеччини. Бюджетна система і бюджетний процес у Німеччині як федеративній країні.

Основи фінансової системи Франції. Особливості бюджетного процесу та бюджетного устрою.

Фінансова система Японії та особливості її функціонування. Особливості бюджетної системи та бюджетного процесу в Японії, що є унітарною державою з формою правління у вигляді конституційної монархії.

Основи функціонування фінансових систем скандинавських країн: Швеції, Норвегії, Данії, Фінляндії, Ісландії, які об'єднують економічні, соціальні, політичні і багато позаекономічних факторів, включаючи історичні та національно-культурні особливості цього регіону.

Інформаційні джерела: 13, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 31, 34, 35, 37, 38.

Тема 9. Фінанси Європейського Союзу

Етапи розвитку європейської економічної інтеграції. Загальні ознаки міжнародної економічної інтеграції. Римський договір про створення Європейського економічного співтовариства (ЄЕС) і Європейського співтовариства з атомної енергії (Євратом). Створення митного союзу, усунення внутрішніх торговельних бар'єрів (забезпечення вільної торгівлі) та створення спільного ринку для економічного зростання та забезпечення вищого життєвого рівня населення. Етапи економічної інтеграції в Європі.

Особливості формування бюджету та бюджетний процес Європейського Союзу. Заходи щодо реалізації Програми гармонізації національних бюджетів країн-членів ЄС. Особливості бюджетного процесу в ЄС: принципи, завдання, стадії. Структура доходної та видаткової частин бюджету ЄС.

Гармонізація та уніфікація податкових систем країн-членів Євросоюзу. Ключові напрями гармонізації податків в країнах-членах ЄС. Валютна інтеграція та запровадження євро. Основні принципи функціонування Європейської валютної системи. Критерії валютно-фінансової конвергенції, закладені Маастрихтським договором. Гармонізація валютної політики країн-членів у рамках формування Валютного союзу.

Основні фінансові інституції Європейського Союзу: європейська система центральних банків (ЄСЦБ), яка об'єднує Європейський центральний банк та національні центральні банки; Європейський інвестиційний банк (ЄІБ).

Інформаційні джерела: 13, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 31, 34, 35, 37, 38.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 3. Тематичний план навчальної дисципліни «Фінанси» Ч1, Ч2

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
1	2	3	4	5	6
ЧАСТИНА І					
Модуль 1. «Теоретичні засади фінансів та фінансового права»					
<p>Тема 1. «Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів» Лекція 1</p> <p>1. Предмет вивчення науки про фінанси. Економічна сутність фінансів та їх роль в системі ринкових від-носин.</p> <p>2. Функцій фінансів.</p> <p>3. Фінансові категорії, їх сутність та взаємозв'язок з іншими економічними категоріями.</p> <p>4. Фінансова система держави, її структурна та організаційна побудова.</p>	2	<p>Тема 1. «Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів» Практичне заняття 1</p> <p>1. Предмет вивчення науки про фінанси.</p> <p>2. Економічна сутність фінансів та їх роль в системі ринкових від-носин.</p> <p>3. Функцій фінансів.</p> <p>4. Фінансові категорії, їх сутність та взаємозв'язок з іншими економічними категоріями.</p> <p>5. Фінансова система держави, її структурна та організаційна побудова.</p> <p>6. Моделі фінансових відносин. Оцінка моделі фінансових відносин, що формується в Україні.</p>	2	<p>Тема 1. «Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів»</p> <p>Підготувати реферати на теми:</p> <p>1. Теорії державних фінансів у системі макроекономічного регулювання.</p> <p>2. Вплив фінансів на суспільне виробництво та їх роль у ринковій економіці.</p> <p>3. Внесок сучасних українських науковців у фінансовій сфері</p> <p>4. Дискусійні підходи до визначення функцій фінансів.</p> <p>5. Соціально-економічна суть і функції фінансів.</p> <p>6. Фінансові ресурси держави, їх формування та використання.</p> <p>7. Фінансові ресурси підприємств, їх формування та використання.</p> <p>8. Фінансові ресурси домашніх господарств, їх формування та використання</p> <p>9. Структурна побудова та засади функціонування фінансової системи в Україні.</p> <p>10. Фінанси підприємств як базова ланка всієї фінансової системи.</p> <p>11. Фінансова система України: логіка формування та напрями розвитку</p>	6

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
<p>Тема 2. «Фінансове право та фінансова політика» Лекція 2</p> <p>1. Поняття, предмет, метод та джерела фінансового права. Фінансово-правові норми та фінансово-правова відповідальність.</p> <p>2. Фінансова політика, її сутність, види і значення.</p> <p>3. Фінансовий механізм реалізації фінансової політики.</p> <p>4. Сутність та форми фінансового контролю у державі.</p>	2	<p>Тема 2. «Фінансове право та фінансова політика» Практичне заняття 2</p> <p>1. Поняття, предмет, метод та джерела фінансового права.</p> <p>2. Фінансово-правові норми та фінансово-правова відповідальність.</p> <p>3. Фінансова політика, її сутність, види і значення.</p> <p>4. Фінансовий механізм реалізації фінансової політики.</p> <p>5. Сутність та форми фінансового контролю у державі.</p>	2	<p>Тема 2. «Фінансове право та фінансова політика»</p> <p>Підготувати реферати на теми:</p> <p>1. Відмінності між фінансовою стратегією та фінансовою тактикою.</p> <p>2. Формулювання мети та основних завдань фінансової політики.</p> <p>3. Сутність фіскальної політики України. Її види та інструменти.</p> <p>4. Переваги та недоліки реалізації фіскальної політики.</p> <p>5. Сутність боргової політики держави. Її цілі та завдання, пріоритетні напрямки.</p> <p>6. Сутність фінансових правовідносин на сучасному етапі.</p> <p>7. Сутність сучасного фінансового права в Україні.</p> <p>8. Складові фінансового законодавства України та їх характеристика.</p> <p>9. Зарубіжний досвід реалізації фінансової політики держави</p>	6
<p>Тема 3. «Податки. Податкова система» Лекція 3</p> <p>1. Соціально-економічна сутність, елементи, класифікація і функції податків.</p> <p>2. Основи побудови податкової системи та організація оподаткування.</p> <p>3. Сутність і напрями податкової політики держави.</p>	2	<p>Тема 3. «Податки. Податкова система» Практичне заняття 3</p> <p>1. Соціально-економічна сутність і функції податків.</p> <p>2. Характеристика елементів податку.</p> <p>3. Класифікація податків.</p> <p>4. Основи побудови податкової системи та організація оподаткування.</p> <p>Практичне заняття 4</p> <p>1. Економічна сутність та механізм сплати окремих видів прямих податків.</p> <p>2. Механізм непрямого оподаткування в Україні.</p>	4 2	<p>Тема 3. «Податки. Податкова система»</p> <p>Підготувати реферати на теми:</p> <p>1. Економічна сутність публічних доходів та їх роль у формуванні централізованих грошових фондів.</p> <p>2. Структура і зміст Податкового Кодексу України.</p> <p>3. Сутність фіскальної та регулюючої функцій податку.</p> <p>4. Переваги і недоліки податкової системи України.</p> <p>5. Основні принципи податкового</p>	7

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
		3. Сутність і напрями податкової політики держави.		законодавства України. 6. Особливості оцінки ефективності податкової політики країни за критерієм економічної ефективності. 6. Податкова система України, основні етапи її становлення. 7. Податкова служба України та її склад.	
<p>Тема 4. «Бюджет. Бюджетна система» Лекція 4</p> <p>1. Сутність і функції бюджету. 2. Державні доходи та видатки, їх сутність, склад і класифікація. 3. Бюджетна система та принципи її побудови. 4. Стадії бюджетного процесу та його організація в Україні.</p>	2	<p>Тема 4. «Бюджет. Бюджетна система» Практичне заняття 5</p> <p>1. Сутність і функції бюджету. 2. Державні доходи, їх склад та методи формування. 3. Видатки бюджету, їх сутність, склад і класифікація.</p> <p>Практичне заняття 6</p> <p>1. Оцінка динаміки і структури бюджету України за останні два роки. 2. Бюджетна система та принципи її побудови. 3. Стадії бюджетного процесу та його організація в Україні.</p>	4 2 2	<p>Тема 4. «Бюджет. Бюджетна система» Підготувати реферати на теми:</p> <p>1. Особливості розмежування понять «бюджетна система» та «бюджетний устрій». 2. Охарактеризуйте основні групи доходів державного бюджету. 3. Назвіть напрями видатків державного бюджету. 4. Особливості бюджетної класифікації відповідно до Бюджетного кодексу України. 5. Особливості формування зведеного бюджету України. 6. Назвіть та розкрийте зміст стадій бюджетного процесу. 7. Опишіть порядок складання, розгляду, затвердження, виконання та контролю за виконанням Державного бюджету в Україні. 8. Опишіть порядок складання, розгляду, затвердження, виконання та контролю за виконанням місцевих бюджетів.</p>	7
<p>Тема 5. «Бюджетний дефіцит» Лекція 5</p> <p>1. Сутність бюджетного дефіциту та класифікація його видів. 2. Соціально-економічні наслідки бюджетного дефіциту.</p>	2	<p>Тема 5. «Бюджетний дефіцит» Практичне заняття 7</p> <p>1. Сутність бюджетного дефіциту та класифікація його видів. 2. Соціально-економічні наслідки бюджетного дефіциту. 3. Джерела фінансування дефіциту бюджету.</p>	2	<p>Тема 5. «Бюджетний дефіцит» Підготувати реферати на теми:</p> <p>1. Сутність бюджетного профіциту та його переваги і недоліки, порівняно з бюджетним дефіцитом. 2. Сутність і причини існування бюджетного дефіциту.</p>	7

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
3. Джерела фінансування дефіциту бюджету. 4. Методи обмеження та шляхи скорочення дефіциту бюджету.		4. Методи обмеження та шляхи скорочення дефіциту бюджету.		3. Оцінка причин виникнення бюджетного дефіциту в Україні. 4. Оцінка основних джерел покриття бюджетного дефіциту за останні 5 років. 5. Напрями зменшення дефіциту бюджету. 6. Особливості секвестру видатків бюджету	
Модуль 2. «Теоретичні засади публічних фінансів»					
Тема 6. «Державний кредит» Лекція 6 1. Сутність державного кредиту, його роль, функції та характерні ознаки. 2. Форми державного кредиту та класифікація державних позик. 3. Державний борг: сутність, види та обслуговування. 4. Управління державним боргом.	2	Тема 6. «Державний кредит» Практичне заняття 8 1. Сутність державного кредиту, його роль, функції та характерні ознаки. 2. Форми державного кредиту та класифікація державних позик. 3. Державний борг: сутність, види та обслуговування. 4. Управління державним боргом.	2	Тема 6. «Державний кредит» Підготувати реферати на теми: 1. Способи коригування державної позикової політики. 2. Застосування консолідації як способу управління державним боргом. 3. Правове оформлення державних позик. 4. Управління державним боргом, обслуговування державного боргу. 5. Класифікація державного боргу. 6. Поняття капітального і поточного державного боргу. 7. Форми державного запозичення та особливості їх застосування в Україні.	7
Тема 7. «Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання» Лекція 7 1. Сутність, функції та роль місцевих фінансів 2. Місцеві бюджети в бюджетній системі України 3. Міжбюджетні відносини. Бюджетний федералізм 4. Державна регіональна фінансова політика та фінансове вирівнювання	2	Тема 7. «Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання» Практичне заняття 9 1. Сутність, функції та роль місцевих фінансів 2. Місцеві бюджети в бюджетній системі України 3. Міжбюджетні відносини. Бюджетний федералізм 4. Державна регіональна фінансова політика та фінансове вирівнювання	2	Тема 7. «Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання» Підготувати реферати на теми: 1. Роль місцевих фінансів в економічній системі держави. 2. Поняття територіальної громади та матеріально-фінансові основи місцевого самоврядування. 3. Роль місцевих бюджетів в економічній системі держави. 4. Основні джерела формування поточного бюджету та бюджету розвитку. 5. Різниця між власними доходами місцевих бюджетів та закріпленими доходами. 6. Сутність поняття фінансового вирівнювання та особливостей його реалізації в Україні. 7. Поняття та основні завдання бюджетного	7

1	2	3	4	5	6
				регулювання в Україні. 8. Сутність міжбюджетних відносин та їх основні види згідно з бюджетним законодавством.	6
<p align="center">Тема 8. «Соціальні позабюджетні фонди» Лекція 8</p> <p>1. Сутність і роль соціальних позабюджетних фондів.</p> <p>2. Пенсійне страхування та фінансове забезпечення діяльності Пенсійного фонду.</p> <p>3. Економічна сутність соціального страхування від нещасного випадку на виробництві й у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та порядок функціонування відповідного фонду.</p> <p>4. Економічна сутність соціального страхування на випадок безробіття та порядок функціонування відповідного фонду.</p>	2	<p align="center">Тема 8. «Соціальні позабюджетні фонди» Практичне заняття 10</p> <p>1. Сутність і роль соціальних позабюджетних фондів.</p> <p>2. Пенсійне страхування та фінансове забезпечення діяльності Пенсійного фонду.</p> <p>3. Економічна сутність соціального страхування від нещасного випадку на виробництві й у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та порядок функціонування відповідного фонду.</p> <p>4. Економічна сутність соціального страхування на випадок безробіття та порядок функціонування відповідного фонду.</p>	2	<p align="center">Тема 8. «Соціальні позабюджетні фонди»</p> <p>Підготувати реферати на теми:</p> <p>1. Сутність позабюджетних фондів та причини, що обумовлюють необхідність їх формування.</p> <p>2. Переваги, недоліки та шляхи удосконалення державного регулювання соціального страхування.</p> <p>3. Загальне поняття та види загальнообов'язкового державного соціального страхування.</p> <p>4. Місце і роль кожного виду соціального страхування у фінансовій системі України.</p> <p>5. Поняття єдиного соціального внеску на соціальне страхування та механізм його сплати.</p> <p>6. Сутність та роль системи пенсійного забезпечення в Україні.</p> <p>7. Охарактеризуйте джерела доходів та витрати Пенсійного фонду України.</p> <p>8. Сутність та механізм соціального страхування на випадок безробіття.</p> <p>9. Особливості функціонування фонду страхування на випадок безробіття.</p> <p>10. Сутність соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та від нещасного випадку на виробництві та механізм діяльності відповідного фонду.</p>	7
<p align="center">Разом за частиною I у 3 семестрі</p>	16		20		54

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
ЧАСТИНА II					
Модуль 1. «Особливості організації складових фінансової системи»					
<p>Тема 1. «Фінанси суб'єктів господарювання» Лекція 1</p> <p>1. Сутність і функції фінансів суб'єктів господарювання. 2. Фінансові ресурси суб'єктів господарювання, їх склад та характеристика. 3. Фінансові аспекти формування та функціонування основних і оборотних засобів. 4. Формування фінансових результатів суб'єктів господарювання. 5. Фінансовий стан та фінансова криза. Запобігання банкрутству суб'єктів господарювання.</p>	2	<p>Тема 7. «Фінанси суб'єктів господарювання» Практичне заняття 1</p> <p>1. Поняття суб'єктів господарювання, їх класифікація. 2. Сутність фінансів суб'єктів господарювання. 3. Фінансові ресурси суб'єктів господарювання, їх склад і характеристика. 4. Фінансові аспекти формування та функціонування основних засобів.</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття 2</p> <p>1. Фінансове забезпечення функціонування оборотних засобів. 2. Доходи, витрати й фінансові результати суб'єктів господарювання. 3. Фінансовий стан суб'єктів господарювання та його оцінювання. 4. Фінансова криза та запобігання банкрутству суб'єктів господарювання.</p>	4 2 2	<p>Тема 7. «Фінанси суб'єктів господарювання» Підготувати реферати на теми:</p> <p>1. Організаційно-правові форми суб'єктів господарювання. 2. Особливості організації фінансових відносин залежно від галузевих особливостей, галузей економіки, сфер бізнесу. 3. Економічні методи й способи формування фінансових ресурсів. 4. Особливості відображення фінансових ресурсів у відповідних розділах пасиву балансу підприємства. 5. Поняття валового, маржинального та операційного прибутку, які впливають на результати діяльності підприємства. 6. Чистий прибуток та особливості його розподілу і використання. 7. Теоретичні дослідження формування оптимальної дивідендної політики в країнах з розвинутою ринковою. 8. Засоби запобігання банкрутству суб'єктів господарювання..</p>	6
<p>Тема 2. «Фінанси домогосподарств» Лекція 2</p> <p>1. Домогосподарство як інституційна економічна одиниця та суб'єкт фінансових відносин. 2. Теоретичні основи фінансів домогосподарств. 3.</p>	2	<p>Тема 2. «Фінанси домогосподарств» Практичне заняття 3</p> <p>1. Домогосподарство як інституційна економічна одиниця та суб'єкт фінансових відносин. 2. Теоретичні основи фінансів домогосподарств. 3. Бюджет домогосподарства, його види та структура. 4.</p>	2	<p>Тема 2. «Фінанси домогосподарств» Підготувати реферати на теми:</p> <p>1. Джерела формування доходів домогосподарств в Україні та фактори, що на них впливають. 2. Порядок використання доходів домогосподарства і чинники, що на нього впливають. 3. Складові та індикатори фінансової поведінки вітчизняних домогосподарств в сучасних умовах. 4. Вплив фінансової грамотності населення на фінансову поведінку домогосподарств.</p>	6

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
<p>3. Бюджет домогосподарства, його види та структура.</p> <p>4. Заощадження домогосподарств, їх класифікація, мотиви та чинники. Фінансова поведінка.</p>		<p>4. Заощадження домогосподарств, їх класифікація, мотиви та чинники.</p> <p>5. Фінансова поведінка домогосподарств.</p>		<p>5. Необхідність фінансового планування та його етапи.</p> <p>6. Мотиви утворення заощаджень населення, їх класифікація за працями Дж. Кейнса.</p> <p>7. Фінансовий портфель громадянина, його склад: споживчий портфель, накопичувальний та інвестиційний.</p> <p>8. Фактори, що сприяють перетворенню заощаджень на інвестиції.</p>	
<p>Тема 3. «Фінансовий ринок та його роль в економіці» Лекція 3</p> <p>1. Сутність фінансового ринку, необхідність і передумови його створення</p> <p>2. Характеристика суб'єктів фінансового ринку.</p> <p>Інфраструктура та професійні учасники фінансового ринку</p> <p>3. Види фінансових ринків</p> <p>4. Інструменти фінансових ринків</p>	2	<p>Тема 3. «Фінансовий ринок та його роль в економіці» Практичне заняття 4</p> <p>1. Сутність фінансового ринку, необхідність і передумови його створення</p> <p>2. Характеристика суб'єктів фінансового ринку</p> <p>3. Види фінансових ринків</p> <p>4. Інструменти фінансових ринків</p> <p>5. Інфраструктура та професійні учасники фінансового ринку</p>	2	<p>Тема 3. «Фінансовий ринок та його роль в економіці» Підготувати реферати на теми:</p> <p>1. Економічна характеристика грошового ринку та ринку капіталів як основних структурних складових фінансового ринку.</p> <p>2. Економічна характеристика ринку цінних паперів та його структура як складова ринку капіталів.</p> <p>3. Роль страхового ринку у функціонуванні фінансового ринку.</p> <p>4. Роль Національного банку України на ринку державних цінних паперів.</p> <p>5. Проблеми та перспективи розвитку фінансового ринку України.</p> <p>6. Вплив міжнародного фінансового ринку на національні фінансові ринки та національну економічну систему держави.</p> <p>7. Сутність та основні властивості фінансових інструментів.</p>	6
<p>Тема 4. «Страховання. Страховий ринок» Лекція 4</p> <p>1. Сутність, функції, принципи та класифікація страхування.</p> <p>2. Організація фінансів, доходи і витрати страховика</p> <p>3. Сутність страхового ринку та його учасники.</p>	1	<p>Тема 4. «Страховання. Страховий ринок» Практичне заняття 5</p> <p>1. Сутність, функції та принципи страхування.</p> <p>2. Спеціальні терміни страхування.</p> <p>3. Характеристика страхування за класифікаційними ознаками..</p> <p>4. Організація фінансів, доходи і витрати страховика</p>	2	<p>Тема 4. «Страховання. Страховий ринок» Підготувати реферати на теми:</p> <p>1. Сутність категорії страхового захисту.</p> <p>2. Зміст, джерела формування і призначення страхових фондів.</p> <p>3. Сутність категорії страхування та його місце у фінансовій системі країни.</p> <p>4. Визначення основних термінів, що використовуються у страхуванні.</p> <p>5. Назвіть основні ознаки, за якими класифікують страхування. Охарактеризуйте види страхування за кожною ознакою.</p>	6

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
		5. Сутність страхового ринку та його учасники.		6. Сутність фінансів страховика та підходи до їх управління. 7. Визначення джерел формування доходів страховика. 8. Визначення витрат і собівартості послуги у страховій справі. 9. Сутність страхового ринку та його структури. 10. Охарактеризуйте суб'єктів страхового ринку. 11. Назвіть фактори, що зумовлюють стан розвитку страхового бізнесу в Україні.	
Тема 5. «Фінансовий менеджмент» Продовження лекції 4 1. Сутність, мета, завдання та механізм фінансового менеджменту 2. Система забезпечення фінансового менеджменту. Стратегія і тактика.	1	Тема 5. «Фінансовий менеджмент» Практичне заняття 6 1. Сутність, мета і завдання фінансового менеджменту 2. Механізм фінансового менеджменту 3. Система забезпечення фінансового менеджменту 4. Стратегія і тактика фінансового менеджменту	2	Тема 5. «Фінансовий менеджмент» Підготувати реферати на теми: 1. Розкрийте сутність і обґрунтуйте необхідність фінансового менеджменту на підприємстві. 2. Поясніть сутність і складові механізми фінансового менеджменту. 3. Охарактеризуйте організаційне забезпечення фінансового менеджменту. 4. Розкрийте зміст і значення інформаційного забезпечення фінансового менеджменту. 5. Назвіть основні етапи процесу формування фінансової стратегії суб'єкта господарювання. 6. Поясніть зв'язок фінансової стратегії і фінансової тактики суб'єкта господарювання. 7. Обґрунтуйте необхідність фінансового планування. Назвіть та охарактеризуйте види фінансових планів.	6
Тема 6. «Фінансова безпека держави» Лекція 5 1. Фінансова безпека держави в системі економічної безпеки. 2. Сутність бюджетної та боргової безпеки держави. 3. Грошово-кредитна політика як складова забезпечення фінансової безпеки держави.	2	Тема 6. «Фінансова безпека держави» Практичне заняття 7 1. Фінансова безпека держави в системі економічної безпеки. 2. Сутність бюджетної безпеки держави. 3. Вплив державного боргу на фінансову безпеку України. 4. Грошово-кредитна	2	Тема 6. «Фінансова безпека держави» Підготувати реферати на теми: 1. Розкрийте економічну сутність поняття «фінансова безпека держави». 2. Назвіть об'єкти та суб'єктів фінансової безпеки держави. 3. Охарактеризуйте основні загрози фінансовій безпеці держави. 4. Визначте сутність бюджетної безпеки держави та оцініть динаміку її індикаторів за останні 5 років. 5. З'ясуйте сутність поняття «боргова безпека», оцініть її динаміку в Україні та назвіть основні заходи щодо її покращення 6. Визначення основних загроз фінансовій безпеці, які спонукає інфляція.	6

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
<p>4. Валютна безпека України в умовах фінансово-економічної кризи.</p> <p>5. Безпека банківського та небанківського фінансового секторів економіки.</p>		<p>політика як складова забезпечення фінансової безпеки держави.</p> <p>5. Валютна безпека України в умовах фінансово-економічної кризи.</p> <p>6. Безпека банківського та небанківського фінансового секторів економіки.</p>		<p>7. Охарактеризуйте напрями антиінфляційної політики.</p> <p>8. Визначте сутність валютної безпеки держави. Оцініть значення індикаторів валютної безпеки України.</p> <p>Основні заходи щодо поліпшення безпеки діяльності банківського сектору економіки України.</p>	
Модуль 2. «Особливості фінансів світової фінансової системи»					
<p>Тема 7. «Міжнародні фінанси» Лекція 6</p> <p>1. Поняття, призначення та функції міжнародних фінансів.</p> <p>2. Фінанси міжнародних фінансових інституцій й міжнародних організацій.</p> <p>3. Платіжний баланс як відображення валютних надходжень та видатків країни.</p> <p>4. Сутність, учасники та операції на світовому валютному ринку.</p> <p>5. Оподаткування у системі міжнародних фінансів</p>	2	<p>Тема 7. «Міжнародні фінанси» Практичне заняття 8</p> <p>1. Поняття, призначення та функції міжнародних фінансів.</p> <p>2. Фінанси міжнародних фінансових ін-ституцій й міжнародних організацій.</p> <p>3. Платіжний баланс як відображення валютних надходжень та видатків країни.</p> <p>4. Сутність та учасники світового валютного ринку.</p> <p>5. Операції на міжнародному валютному ринку.</p> <p>6. Оподаткування у системі міжнародних фінансів</p>	2	<p>Тема 7. «Міжнародні фінанси»</p> <p>Підготувати реферати на теми:</p> <p>1. Завдання діяльності МВФ, джерела формування його ресурсів та напрями їх використання.</p> <p>2. Фінансові основи діяльності Міжнародного банку реконструкції та розвитку.</p> <p>3. Особливості формування бюджету ООН та напрямів витрачання його коштів.</p> <p>4. Мета і технологія складання платіжного балансу країни.</p> <p>5. Сутність та функції міжнародного валютного ринку. Учасники міжнародного валютного ринку.</p> <p>6. Механізм здійснення касових конверсійних операцій.</p> <p>7. Відмінності, позитивні та негативні риси форвардних та ф'ючерсних операцій.</p> <p>8. Розкрийте мету і механізм здійснення валютних свопів.</p> <p>9. Розкрити основну проблему міжнародного оподаткування та шляхи її вирішення.</p>	6
<p>Тема 8. «Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою» Лекція 7</p> <p>1. Сучасні риси фінансових систем країн з розвинутою ринковою економікою.</p>	2	<p>Тема 8. «Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою» Практичне заняття 9</p> <p>1. Сучасні риси фінансових систем країн з розвинутою ринковою економікою.</p>	2	<p>Тема 8. «Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою»</p> <p>Підготувати реферати на теми:</p> <p>1. Охарактеризуйте спільні риси фінансових систем розвинених країн.</p> <p>2. Розкрийте зміст етапів бюджетного процесу у США та особливості податкової системи США.</p>	6

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
<p>2. Основні засади фінансової системи Сполучених Штатів Америки та Великої Британії</p> <p>3. Особливості функціонування фінансової системи Німеччини, Франції та скандинавських країн.</p> <p>4. Фінансова система Японії та особливості її функціонування.</p>		<p>2. Основні засади фінансової системи Сполучених Штатів Америки.</p> <p>3. Основні характерні риси фінансової системи Великої Британії</p> <p>4. Особливості функціонування фінансової системи Німеччини.</p> <p>5. Основи фінансової системи Франції.</p> <p>6. Фінансова система Японії та особливості її функціонування.</p> <p>7. Основи функціонування фінансових систем скандинавських країн.</p>		<p>3. Дайте характеристику державного бюджету Великої Британії.</p> <p>4. Назвіть основні риси фінансової системи Великої Британії.</p> <p>5. Опишіть передумови формування сучасної фінансової системи Німеччини. Мета створення і джерела формування німецького фонду фінансового вирівнювання.</p> <p>6. Назвіть особливості фінансової системи Франції: джерела формування доходів державного та місцевих бюджетів Франції.</p> <p>7. Охарактеризуйте сучасний стан фінансової системи в Японії та особливості її системи соціального страхування.</p> <p>8. Назвіть основні риси фінансових систем скандинавських країн та передумови їх формування.</p>	
<p>Тема 9. «Фінанси Європейського Союзу» Лекція 8</p> <p>1. Етапи розвитку європейської економічної інтеграції.</p> <p>2. Особливості формування бюджету та бюджетний процес ЄС.</p> <p>3. Уніфікація податкових систем країн-членів Євросоюзу та валютна інтеграція.</p> <p>4. Основні фінансові інституції Європейського Союзу.</p>	2	<p>Тема 9. «Фінанси Європейського Союзу» Практичне заняття 10</p> <p>1. Етапи розвитку європейської економічної інтеграції.</p> <p>2. Особливості формування бюджету та бюджетний процес Європейського Союзу.</p> <p>3. Гармонізація та уніфікація податкових систем країн-членів Євросоюзу.</p> <p>4. Валютна інтеграція та запровадження євро.</p> <p>5. Основні фінансові інституції Європейського Союзу.</p>	2	<p>Тема 9. «Фінанси Європейського Союзу»</p> <p>Підготувати реферати на теми:</p> <p>1. Особливості фінансової політики кожного з етапів інтеграції?</p> <p>2. Розкрийте значення Маастрихтського договору для розвитку фінансових основ діяльності ЄС.</p> <p>3. Функції та повноваження інститутів Європейського Союзу у рамках бюджетного процесу.</p> <p>4. Джерел формування доходів та цілі використання коштів бюджету Європейського Союзу.</p> <p>5. Ключові напрями гармонізації податків та валютної інтеграції в Європейському Союзі.</p> <p>6. Основні завдання і принципи діяльності Європейського центрального банку.</p> <p>7. Основні напрями діяльності Європейського інвестиційного банку.</p>	6
<p><i>Разом за частиною II у 2 семестрі</i></p>	16		20		54
<p>Всього</p>	32		40		108

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Система оцінювання знань студентів має за мету оцінювання рівня сформованості тих чи інших компетентностей та досягнення програмних результатів навчання за навчальною дисципліною «Фінанси».

Компетентність як інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності студентів, формується на основі оволодіння ними змістовими (знання), процесуальними (уміння) і мотиваційними компонентами, його рівень виявляється в процесі оцінювання. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) з навчальної дисципліни «Основи фінансів» здійснюється за: темами робочої програми навчальної дисципліни; семінарськими заняттями (перевірка та захист рефератів, індивідуальних та практичних завдань у дистанційному курсі, тестування, опитування у формі дискусії тощо).

Об'єктами оцінювання знань студентів є: робота студентів на лекціях, семінарських заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт. Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, семінарських занять, перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни «Фінанси» та оцінювання набутих компетентностей.

Під час проведення *лекцій* застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та перевірка конспектів лекцій.

При проведенні *практичних занять* - контроль здійснюється при презентації результатів виконаних завдань та досліджень у формі рефератів, розв'язуванні окремими студентами біля дошки та «малими групами» проблемних ситуацій, усне і письмове опитування, тестування та розв'язання проблемних завдань за темою.

Поточний контроль виконання студентами *індивідуальних практичних і домашніх завдань* здійснюється за допомогою перевірки науково-педагогічним працівником результатів виконання таких завдань у дистанційному курсі навчальної дисципліни, тестування, а також перевірка та захист індивідуальних домашніх завдань та конспектів.

Поточний контроль, який застосовується під час проведення *5 поточних модульних робіт*, здійснюється шляхом перевірки виконання відповідних тестів в письмовій формі та ситуаційних завдань в письмовій формі, у т.ч. за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу.

Враховуючи, що навчальна дисципліна «Фінанси» викладається у 2-х семестрах та, відповідно, розділена на дві частини, підсумкова оцінка при підсумковій формі контролю здійснюється:

- у формі екзамену за результатами вивчення **I частини навчальної дисципліни у 5 семестрі** та дорівнює сумі всіх балів, які студент отримує за

поточну успішність та виконання перших 3 поточних модульних робіт. Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів та розподіляється відповідно до таблиці 5, а підсумкові результати оцінюються за шкалою, показаною у таблиці 7.

Таблиця 5 - Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни «Фінанси», частина I у 5 семестрі

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): Відвідування занять (0,4 x 5 = 2 бали); виконання практичних завдань (4,5 x 5 = 23 балів); тестування (1 x 5 = 5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	40
Модуль 2 (теми 6-8): Відвідування занять (0,3 x 3=1 бал); виконання практичних завдань (2 x 3 = 6 балів); тестування (1 x 3 = 3 бали); поточна модульна робота (10 балів)	20
Усього поточне оцінювання	60
Екзамен	40
Разом	100

- **дисципліни у 6 семестрі** та дорівнює сумі всіх балів, які студент отримує за поточну успішність, виконання поточних модульних робіт та виконання екзаменаційного завдання. Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів та розподіляється відповідно до таблиці 6, а підсумкові результати оцінюються за шкалою, показаною у таблиці 7.

Таблиця 6 - Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни «Фінанси», частина II у 6 семестрі

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-6 частини 2): Відвідування занять (0,3x6=2 бали); виконання практичних завдань (6 x 2 = 12 балів); тестування (6 x 1 = 6 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 7-9 частини 2): Відвідування занять (0,6x3=2 бали); виконання практичних завдань (3 x 3 = 9 балів); тестування (3 x 3 = 9 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Усього поточне оцінювання	60
Екзамен	40
Разом	100

Таблиця 7 - Критерії підсумкового контролю результатів навчання студента шляхом складання іспиту з навчальної дисципліни «Фінанси»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання усіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть

бути додані бали у розмірі до **10% від загальної підсумкової оцінки, коефіцієнт мотивації (0,1), табл.8**. Мотивація студентів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки студентів і робочою програмою з навчальної дисципліни незалежно від результатів виконання.

Застосування та конкретне значення коефіцієнту мотивації пізнавальної діяльності студентів визначається науково-педагогічним працівником кафедри враховуючи активність студента при вивченні навчальної дисципліни (відвідування навчальних занять, виконання видів навчальної діяльності, виконання поточних модульних робіт, участь у науково-дослідній роботі тощо).

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 8. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Фінанси»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь в предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10
	2. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	10
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

Примітка. У таблиці прописуються ті види роботи, які застосовуються в освітньому процесі.

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні:

1. Конституція України [Електронний ресурс]: Закон України від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР зі змінами та доповненнями: станом на 01.01.2022. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. – Назва з екрана.

2. Бюджетний Кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 08.07.2010 р. №2456-VI зі змінами та доповненнями: станом на 29.05.2022 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>. – Назва з екрана.

3. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV зі змінами та доповненнями: станом на 15.05.2022 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>. – Назва з екрана.

4. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI зі змінами та доповненнями: станом на 01.06.2022 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>. – Назва з екрана.

5. Про інвестиційну діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII зі змінами та доповненнями: станом на 01.06.2022р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>. – Назва з екрана.

6. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування [Електронний ресурс]: Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV зі змінами та доповненнями: станом на 14.06.2022 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>. – Назва з екрана.

7. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття [Електронний ресурс]: Закон України від 02.03.2000 р. № 1533-III зі змінами та доповненнями: станом на 14.06.2022 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>. – Назва з екрана.

8. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування [Електронний ресурс]: Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV зі змінами та доповненнями: станом на 14.06.2022. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>. – Назва з екрана.

9. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс]: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР зі змінами та доповненнями: станом на 21.06.2022. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>. – Назва з екрана.

10. Про страхування [Електронний ресурс]: Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР зі змінами та доповненнями: станом на 01.06.2022. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>. – Назва з екрана.

11. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]: Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III зі змінами та доповненнями: станом на 01.06.2022 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>. – Назва з екрана.

12. Про Державний бюджет України на (поточний) рік: Закон України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/>. – Назва з екрану.

13. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки [Електронний ресурс]: Закон України від 23.02.2006р. № 3480-IV зі змінами та доповненнями: станом на 05.06.2022р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>. – Назва з екрана.

14. Про Національний банк України [Електронний ресурс]: Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIУ зі змінами та доповненнями: станом на 05.06.2022 р. /

Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: [http:// zakon3.rada.gov.ua/laws/show/679-14](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/679-14). – Назва з екрана.

15. Про національну безпеку України [Електронний ресурс]: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII зі змінами та доповненнями: станом на 01.06.2022 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>. – Назва з екрана.

16. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства [Електронний ресурс]: затв. наказом Мінекономіки України від 19 січ. 2006 р. №14 зі змінами та доповненнями у редакції від 26.10.2010, підстава - v1361665-10 / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06#Text>. – Назва з екрана.

17. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [Електронний ресурс]: затв. наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277 / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>. – Назва з екрана.

18. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]: Закон України від 12.09.2019р. №79-IX зі змінами та доповненнями: станом на 28.04.2022 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-20#Text>. – Назва з екрана.

19. Про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 02.01.2019 № 1 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 01.07.2021, підстава - v0016500-20. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001500-19>. – Назва з екрана.

20. Горбунова О.А. Фінанси: частини I та II: дистанційний курс [Електронний ресурс] / О.А. Горбунова. – Полтава: ПУЕТ, 2021. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2492>.

21. Фінанси: підручн. / О.Я. Стойко, Д.І. Дема; за ред. О.Я. Стойка. – К.: Алерта, 2017. – 406 с.

22. Фінанси: навч. посібник в 2-х частинах / [Баранова В. Г., Хомутенко В. П. та ін.] за заг. ред. Баранової В. Г. Одеса: Атлант, 2015. – ч.1. - 344с.

23. Фінанси: Навчальний посібник в 2-х частинах/ [Баранова В.Г., Волохова І.С., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. Баранової В.Г. – Одеса: Атлант, 2015. ч.2. – 309 с.

24. Фінанси: навч. посібник / І.С. Волохова, Н.А. Ширкіна, О.Г. Волкова. - Харків: ТОВ «Пром-Арт, 2018. — 263 с.

Додаткові:

25. Борисова І. С., Краснікова О.М. Фінанси: Навчально-методичний посібник / І.С. Борисова, О.М. Краснікова. - Полтава: Полтавська державна аграрна академія, 2020. - 254 с.
26. Варналий З. С. Бюджетний процес в Україні : стан та проблеми інституційного забезпечення: [монографія] / З. С. Варналій, Т. В. Бугай, С. В. Онищенко. – Полтава : ПолтНТУ, 2014. – 271 с.
27. Воробйов Ю.М., Ворошило В.В. Фінанси домашніх господарств у фінансовій системі держави: монографія./ Ю.М. Воробйов, В.В. Ворошило. - Сімферополь: ВД «Аріал», 2013. - 232 с.
28. Грушко В. І. Національні фінанси: підручник / В. І. Грушко, О. С. Наконечна, О. Г. Чумаченко. - Київ: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. - 660 с.
29. Замкова Н. Л., Гнидюк І.В., Романовська Ю.А. Державні фінанси: навч. посібник. Вінниця: Вид.-ред. від. ВТЕІ КНТЕУ, 2015. 463 с.
30. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с. Фінанси: підручник / за ред. С. І. Юрія, В.М. Федосова. 2-е вид., перероб. і доп. - Київ: Знання, 2012. - 687 с.
31. **Прасолова С. П.** Інститути міжнародного страхового ринку: навчальний посібник+навчальний тренінг / С. П. Прасолова, В.В. Карцева. – Київ:, «SBA-Print», 2020. – 568 с.
32. **Прасолова С.П.** Вплив процентної політики Національного банку на стан грошово-кредитної безпеки України та її економічне зростання / С.П. Прасолова // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». – 2018. - №1(86). – С. 115 – 122.
33. Фінанси інституційних секторів економіки України : монографія I [Т. І. Єфименко та ін.]; за ред. Т. І. Єфименко, М. М. Єрмошенка. Київ : ДННУ «Анад. Фінанс. Упр.», 2014. 582 с.
34. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / Т. С. Смовженко, А. Я. Кузнецова, О. Д. Вовчак та інші – К., ДВНЗ «Університет банківської справи» 2019. – 272 с.
35. Фінансовий ринок: Навч. посібник за заг. ред. Арутюнян С.С. / С.В. Арутюнян, Л.В. Добриніна та інші. – К.: Гуляєва В.М., 2018. – 484с.
36. Фінансова система та її роль у забезпеченні розвитку економіки України : монографія / [В.В. Карцева, О.В. Тимошенко, **С.П. Прасолова** та інші] ; за заг. ред. В. В. Карцевої. – Полтава : ПУЕТ, 2019. – 254 с.
37. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 576 с.
38. Офіційні статистичні матеріали Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minfin.com.ua/>.- Назва з екрана.

Розділ 7. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки вивчення навчальної дисципліни «Фінанси, частини I та II» передбачає:

1) виконання практичних завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Практичні завдання зроблено у середовищі MS Office (MS Word, MS Excel, MS Access, MS PowerPoint), MS FrontPage, VBA, що прості у використанні, мають зручний інтерфейс користувача. Результати виводяться на екран монітору, у разі необхідності - на принтер у вигляді тексту, таблиць тощо.

2) здійснення тестового контролю знань студентів за допомогою програмного засобу «OpenTest 2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань.